

Kannanotto nuorisopsykiatrian tehtävien siirrosta Etelä-Savon hyvinvointialueella

Suomen Psykologiliitto ry on saanut tietoonsa Etelä-Savon hyvinvointialueella suunnitellusta erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrian psykologien tehtävän siirrosta perustason Oppilas- ja opiskeluhuollossa työskentelevän psykologin (koulupsykologi) tehtäväksi. Suomen Psykologiliitto sekä JUKO vastustavat siirtoa ehdottomasti, ja Psykologiliiton kannanottona haluamme tuoda esiin seuraavat näkökulmat.

Oppilas- ja opiskeluhuollossa työskentelevän psykologin (koulupsykologi) tehtävät on määritelty oppilas- ja opiskeluhuoltolaissa (3§), jonka perusteella oppilas- ja opiskeluhuolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä työnä. Vaikka oppilas- ja opiskeluhuoltolaki mahdollistaa yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon siten kuin laissa säädetään, ovat koulupsykologin tehtävät merkittävästi erilaiset verrattuna psykologin tehtäviin muissa terveydenhuollon toimiyksiköissä sekä perustasolla että erikoissairaanhoidossa. Koulupsykologeilla työpisteenä on tyypillisesti useampi oppilaitos ja myös yksilötyöskentelyssä käytettävät arviointimenetelmät ja hoitomuodot ovat pääosin erilaisia.

Psykologi on terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö, jolla on merkittävä vastuu hyvinvointialueella mielenterveyspalvelujen toteutuksesta eikä psykologin tehtäviä voi lain mukaan korvata muilla ammattiryhmillä. Nuorisopsykiatrian psykologien tehtävän siirrolla ei ole ammatillisia tai käytännöllisiä perusteita. Tehtävän siirto ei paranna merkittävästi sitä, kykeneekö hyvinvointialue toteuttamaan oppilas- ja opiskeluhuoltolain 9a § pykälän mukaisen mitoituksen täyttymistä, vaan pikemminkin kokonaisuudessaan heikentää mielenterveyspalveluja hyvinvointialueella. Nyt suunnitellut siirrot vaikuttavat merkittävästi nuorisopsykiatrian resursseihin, jolloin vaikeasti oireilevat nuoret eivät saa tarvitsemiaan palveluita, jotka hoidon porrastuksen perusteella kuuluvat muiden kuin koulujen hoidettavaksi. Kun samaan aikaan kouluista tehtävät lähetemäärät lisääntyvät, herää kysymys, miten hyvinvointialue tulee vastaamaan lisääntyneeseen palveluiden kysyntään, kun nytkin nuorisopsykiatrialla kaikki nykyiset resurssit ovat täydessä käytössä. Tämä on merkittävä riski varsinkin, kun alueen ja lähialueiden mielenterveyspalvelut ovat olleet viimeisten vuosien aikana tarkkailun alla (Itä-Suomen aluehallintoviraston valvontapäätökset 3.2. ja 17.8.2020 ja 20.10.2021).

Näkemyksemme mukaan tehtävien yksipuolinen muuttaminen heikentää merkittävästi työnantajamielikuvaa psykologien keskuudessa. Tämä vaikeuttaa merkittävästi hyvinvointialueen mahdollisuuksiin saavuttaa jatkossakaan oppilas- ja opiskeluhuoltolain asettamaa koulupsykologien mitoitusta, ja heijastevaikutukset kaikille muillekin sovellusaloille ovat näkemyksemme mukaan merkittävät. Työnantaja on perustellut siirtoja rekrytointivaikeuksilla, mutta ilmoittaessaan työntekijöille siirrosta, ei samaan aikaan ole ilmoitettu yhtäkään koulupsykologin paikkaa auki ja haettavaksi. Tiedossamme on myös, että hakemuksia myöhemmin avoimiksi tulleisiin tehtäviin ei ole jätetty kiinnostuksesta huolimatta yksipuolisten tehtävänmuutosten riskin takia, ja siirron seurauksena voi olla myös irtisanoutumisia. Prosessi on myös merkittävä psykososiaalinen kuormitustekijä alueen nykyiselle psykologikunnalle. Kehotamme hyvinvointialuetta vielä vakavasti harkitsemaan yksipuolista päätöstään siirtää muita psykologintehtäviä koulupsykologien tehtäväksi.

Helsingissä

Jari Lipsanen

Puheenjohtaja, Suomen Psykologiliitto ry

P. 045 720 1097

jari.lipsanen@psyli.fi